

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3268/2023. (VI. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.650/2021/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Mester Csaba ügyvéd) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Bfv.III.650/2021/19. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.34/2020/34. számú, valamint a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.Kb.2/2017. számú ítéletére is kiterjedően. Álláspontja szerint az általa kifogásolt bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1), (2), (3), és (4) bekezdését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó az alapügy I. rendű vádlottja, foglalkozását tekintve rendőr, egy autópálya alosztály vezetőjeként – szolgálati kötelezettségét megszegve – a hatóságok által végzett közúti ellenőrzések helyszíneire és időpontjaira vonatkozó adatokat közölt egy tanúval több alkalommal. A tájékoztatás célja az volt, hogy a tanú a közúti ellenőrzéseket elkerülhesse, így kisteherautójával 80 000 000 Ft értékű, érvényes okmányok nélküli csempészett árut Szlovákiából Magyarországra szállíthassa. Az információkért cserébe a tanú az indítványozó irodájában 100 000 Ft körüli összeget adott át az indítványozónak azzal a megjegyzéssel, hogy a „múltkor is dolgoztunk, a jövő héten is dolgozni fogunk”.
- [4] A másik tényállási pont szerint az indítványozó valótlan tartalmú személyi szabadságot korlátozó rendőri intézkedésről készített jelentést. A jelentésben azt rögzítette, hogy az adócsalás miatt elfogatóparancs hatálya alatt álló terhellet ő fogta el az autópálya jobb pályatestén. A leírtakkal ellentétben azonban a terhelten önkéntesen jelentkezett, szabadon lépett be az alosztály épületébe azért, hogy a bűncselekmény elkövetését elismerje. Az indítványozó által szerkesztett – valótlan tartalmú – jelentést az adónyomozó hatóság az indítványozóval szemben indult nyomozás bünyügyi irataihoz csatolta.
- [5] A két tényállási pont alapján az indítványozót a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 42.Kb.2/2017. számú ítélete bűnösnek mondta ki a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 294. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont ac) alpontja szerinti, folytatólagosan, hivatali helyzettel visszaélve elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntettségében, valamint a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontja szerinti társtettesként, hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntettségében. Az ügyben született elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.34/2020/34. számú döntésében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. Az indítványozó tekintetében a hivatali helyzettel visszaélve elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntettségéből mellőzte a folytatólagosság megállapítását. Egyebekben a Törvényszék által hozott ítéletet – annak lényegét nem érintő változtatással – az indítványozó tekintetében az Ítéltábla helybenhagyta. Ezt követően a Kúria Bfv.III.650/2021/19. számú ítéletében a felülvizsgálati indítványt elbírálva az indítványozó tekintetében a támadott határozatokat hatályában fenntartotta.
- [6] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria, a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, valamint a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletei alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Az indítványozó a tényállás és a befogadhatóság feltételeinek ismertetése után indítványában előadta, hogy minden támadott ítélet figyelmen kívül hagyta az első tényállási ponttal összefüggésben azt, hogy sem a tanú csempésztevékenysége, sem a hivatali vesztegetés miatt büntetőeljárás nem indult, terhére

egyik bűncselekményben sem született jogerős marasztaló ítélet. Az ítéleti tényállás azonban mind a csempészet elkövetését, mind pedig a hivatali vesztegetést tényként rögzíti, ezáltal az indítványozó álláspontja szerint sértve az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében, valamint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 6. § (1) bekezdésben foglalt ártatlanság védelmét. Érvelése szerint sérül továbbá a Be. 6. § (2) bekezdésében rögzített vádhoz kötöttség elve, mivel a támadott ítéletek „vád hiányában” állapították meg a tanú bűnösségét, így ehhez kapcsolódóan az indítványozó bűnösségének megállapítását ebből adódóan tévesen vezették le. A panasz szerint, ha a tanú a bűncselekményeket jogerős ítéletben megállapítottan nem követte el, akkor nincs értelme annak, hogy „a lebukás elkerülése érdekében” tájékoztatást kérjen a vádlottól, ha pedig nem követte el a hivatali vesztegetést, akkor az indítványozó sem valósíthatta meg a hivatali helyzettel visszaélve elkövetett hivatali vesztegetés elfogadásának büntetését. Ebből következően pedig az indítványozót – érvelése szerint – bűncselekmény hiányában fel kellett volna menteni. Ehhez kapcsolódóan pedig sérülnek a Be. idézett rendelkezései, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárásról való joga, a (2) bekezdésben rögzített ártatlanság védelme. Indokolása alátámasztásául hivatkozott az Alkotmánybíróság számos határozatára és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára is.

- [7] Az indítványozó kifogásolja indítványában azt is, hogy a bíróság nem biztosította a Be. 3. § (1) és (6) bekezdése alapján a hatékony védelemhez való jogot, mivel nem hallgatta meg azon két tanút, akiknek nyomozati szakban (az első tényállási pontban érintett tanú), illetve akinek az írásban (az indítványozó felesége) benyújtott vallomása a vádlott ártatlanságát támasztja alá. Ezzel az indítványozó szerint a bíróság megsértette a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt nyilvános tárgyaláshoz fűződő jogot, hiszen a védelmi indítvány ellenére nem hallgatták meg az indítványozó védekezését alátámasztó tanúkat, ezáltal sérült a (3) bekezdésben rögzített védelemhez való jog is.
- [8] Az indítvány végül kitért arra, hogy sérült az észszerű határidőn belül történő elbírálás elve is, mivel az eljárás 7 év 9 hónapig tartott.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [11] 3.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat a következőkre. Az Alkotmánybíróság a tisztességes bírósági eljárás követelményének sérelmével összefüggésben előadottak kapcsán a következőket állapította meg. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. E rendelkezésnek megfelelően a kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az alkotmányjogi panasz azon része, melyben az indítványozó a Be. megjelölt szakaszainak sérelmét állítja, nem felel meg a határozott kérelem követelményének, mivel az Alkotmánybíróság csak az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét vizsgálhatja a támadott bírósági döntésekkel összefüggésben.
- [12] 3.2. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik

- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította ezzel kapcsolatban, hogy az indítványozó elsősorban azért fordult az Alkotmánybírósághoz, mert megalapozatlannak és tévesnek tartja az ügyében hozott bírósági döntéseket. Az alkotmányjogi panasz valójában a támadott alapügyben hozott másodfokú ítélet és a kúriai döntés ismételt felülbírálatára irányul. Az indítványozó panaszában lényegét tekintve megismétli a felülvizsgálati indítványban foglaltakat, panaszja további bizonyítási eszközök figyelembe vételére, a bizonyítékok újraértékelésére, és ennek eredményeként jogerős határozattal megállapított tényállás megváltoztatására és az indítványozó büntetőjogi felelősség alóli mentesítésére irányul. Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá azt is, hogy a Kúria valamennyi – az indítványozó által aggályosnak tartott ítéleti elemmel összefüggésben – lefolytatta a vizsgálatot és indokolásában részletesen kifejtette álláspontját, válaszol azokra.
- [14] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára nem rendelkezik felhatalmazással. A bíróság ezen értékelő tevékenysége nem lehet alkotmányossági vizsgálat tárgya {lásd például: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [15] 3.3. Végezetül az Alkotmánybíróság – az észszerű határidő követelményének vélt sérelme kapcsán – utal arra, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz esetén csupán az indítványban támadott bírósági határozat megsemmisítése felől rendelkezhet az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján, ha a bírói döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az Alkotmánybíróság által hozható megsemmisítő döntés azonban – szükségszerű utóidejűsége következtében – már nem lehet kihatással a múltban meghozott bírósági döntés időszerűségére. Az Alkotmánybíróság utólag a bírói döntés esetleges alaptörvény-ellenességének megállapításával, illetve megsemmisítésével már nem tudja orvosolni az eljárás résztvevőinek az eljárás elhúzódásából eredő sérelmét {3024/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [18], [20]; 3167/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [16] 4. A fentiek szerint tehát az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontjában, illetve a 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Handó Tünde s. k.,
megbízott tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
megbízott tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2196/2022.

